

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรูปแบบตาราง และการบรรยายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลรวมของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ t
F	แทน	ค่าเฉลี่ยที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F
sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการบรรยายความหมายของระดับปัญหา จำแนกผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม รายด้านจำแนกเป็นรายชื่อ ประกอบด้วย

- 1) ด้านการเตรียมงบประมาณ
- 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 4) ด้านการตรวจสอบงบประมาณ

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกันต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็น

2.3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การบรรยายความหมายของระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา และการเปรียบเทียบค่าวิกฤตจากการแจกแจง แบบ t-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การบรรยายความหมายของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F – test (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ใช้การประมวลเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง		
1.1 สายงานผู้ปฏิบัติงาน	184	78.30
1.2 สายงานบริหาร	51	21.70
รวม	235	100
2. หน่วยงานที่สังกัด		
2.1 สำนักปลัดเทศบาล	31	13.19
2.2 สำนักการช่าง	37	15.74
2.3 สำนักการสาธารณสุขฯ	45	19.15
2.4 กองคลัง	18	7.66
2.5 กองการศึกษา	84	35.75
2.6 หน่วยงานอื่น	20	8.51
รวม	235	100

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 235 คน พบว่า

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง เป็นสายงานผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 78.30 สายงานบริหาร จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70
2. หน่วยงานที่สังกัดกองการศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาคือ สำนักการสาธารณสุขฯ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 สำนักการช่าง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74 สำนักปลัดเทศบาล จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.19 หน่วยงานอื่น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 และกองคลัง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.66

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณ ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหาร
งบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นราย
ด้าน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา
การบริหารงบประมาณของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและจำแนก
เป็นรายด้าน

การบริหารงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น ของบุคลากร
1. ด้านการเตรียมงบประมาณ	2.69	0.92	ปานกลาง
2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ	2.38	0.93	น้อย
3. ด้านการบริหารงบประมาณ	2.42	0.94	น้อย
4. ด้านการตรวจสอบงบประมาณ	2.12	0.93	น้อย
รวม	2.40	0.93	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของ
เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$) เมื่อจำแนก
เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ ด้านการเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 2.69$) และ
อยู่ในระดับ น้อย 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปน้อย คือ ด้านการบริหารงบประมาณ
($\bar{X} = 2.42$) ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.38$) และ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ
($\bar{X} = 2.12$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหาร
งบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นรายด้านและจำแนกเป็น
รายข้อ ดังตารางที่ 7 - 10

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา
การบริหารงบประมาณ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
ด้านการเตรียมงบประมาณจำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านการเตรียมงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น ของบุคลากร
การทบทวนแผนพัฒนาเพื่อเตรียมงบประมาณ	2.46	0.97	น้อย
การทบทวนผลการดำเนินงานงบประมาณ	2.45	0.99	น้อย
การกำหนดนโยบายด้านงบประมาณ	2.77	0.93	ปานกลาง
การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายใน เทศบาลด้าน งบประมาณ	2.75	0.91	ปานกลาง
การรวบรวมสถิติด้านงบประมาณ	2.36	0.93	น้อย
การรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ	2.51	0.86	น้อย
การจัดทำแผนงบประมาณ	2.39	0.97	น้อย
การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำงบประมาณ	2.49	0.98	น้อย
การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับความเป็นจริง	3.29	0.82	ปานกลาง
จัดทำงบประมาณสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน	3.38	0.86	ปานกลาง
รวม	2.69	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของ
เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการเตรียมงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำงบประมาณสอดคล้องกับ
ความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.38$) การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับความเป็นจริง
($\bar{X} = 3.29$) และการกำหนดนโยบายด้านงบประมาณ ($X = 2.77$) และอยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับ
งบประมาณ ($\bar{X} = 2.51$) การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำงบประมาณ ($\bar{X} = 2.49$) และ การทบทวน
แผนพัฒนาเพื่อเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 2.46$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา
การบริหารงบประมาณของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
ด้านการอนุมัติงบประมาณจำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น ของ บุคลากร
การขออนุมัติงบประมาณตามระยะเวลาที่กำหนด	2.21	0.96	น้อย
การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญในการอนุมัติงบประมาณ	2.35	0.95	น้อย
จัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณมีรายละเอียดอย่างเพียงพอต่อการพิจารณาอนุมัติ	2.32	0.96	น้อย
การอนุมัติงบประมาณตามร่างเทศบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสภาเทศบาลเป็นไปตามกำหนดเวลา	2.29	0.94	น้อย
สมาชิกสภาเทศบาล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบัญญัติงบประมาณ	2.37	0.91	น้อย
การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	3.52	0.83	มาก
การอนุมัติงบประมาณตามกำหนดเวลา	2.08	0.94	น้อย
การเสนออนุมัติงบประมาณของฝ่ายบริหารกับสภาเทศบาล	2.23	0.95	น้อย
9. การขอแก้ไขงบประมาณก่อนการอนุมัติ	2.20	0.95	น้อย
10. การลงมติร่างเทศบัญญัติงบประมาณของสมาชิกสภาเทศบาล	2.17	0.95	น้อย
รวม	2.38	0.93	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการอนุมัติงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การจัดทำ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีสนองต่อความต้องการของชุมชนและ

ท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.52$) และอยู่ในระดับน้อย 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ สมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบัญญัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.37$) การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญในการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.35$) และการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณ มีรายละเอียดอย่างเพียงพอต่อการพิจารณาอนุมัติ ($\bar{X} = 2.32$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงบประมาณจำแนกเป็นรายข้อ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็นของ บุคลากร
1. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความรอบคอบ รัดกุมและเป็นไปตามระเบียบ	2.35	0.99	น้อย
2. คณะกรรมการดำเนินจัดซื้อจัดจ้างมีความรู้ความสามารถ และเข้าใจในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	2.38	1.00	น้อย
3. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามระเบียบ	2.16	0.94	น้อย
4. การประชาสัมพันธ์ประกาศ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนได้รับทราบ	2.20	0.92	น้อย
5. การจัดทำรายงานการรับ-จ่ายเงินงบประมาณถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ	1.91	1.10	น้อย
6. การจัดทำโครงการงบประมาณตรงกับความต้องการของหน่วยงาน	2.80	0.83	น้อย
7. การเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน	2.45	0.87	น้อย
8. การตั้งงบประมาณแต่ละหมวด/ประเภทมีเพียงพอตลอดปี ไม่ต้องโอนหรือเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง	3.42	0.91	มาก
9. งบประมาณมีความถูกต้อง	2.25	0.93	น้อย
10. การใช้จ่ายเงินงบประมาณทันตามกำหนดเวลา	2.26	0.92	น้อย
รวม	2.42	0.94	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือการตั้งงบประมาณแต่ละหมวด/ประเภทมีเพียงพอตลอดปี ไม่ต้องโอนหรือเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.42$) และอยู่ในระดับน้อย 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดทำโครงการงบประมาณตรงกับความต้องการของหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.80$) การเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามแผน การใช้จ่ายเงิน ($\bar{X} = 2.45$) และคณะกรรมการดำเนินจัดซื้อจัดจ้างมีความรู้ความสามารถและเข้าใจในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 2.38$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา การบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการตรวจสอบงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น ของ บุคลากร
1. การตรวจสอบงบประมาณเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ	2.11	1.03	น้อย
2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบงบประมาณเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์	2.08	1.03	น้อย
3. การตรวจสอบงบประมาณจากองค์กรภายนอกเช่นสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและอื่น ๆ	2.08	0.98	น้อย
4. เปิดโอกาสให้องค์กรภายนอก ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ	2.07	0.93	น้อย
5. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหาร งบประมาณภายใน	2.14	0.92	น้อย
6. การตรวจสอบงบประมาณมีการกำหนดที่ชัดเจน	2.12	0.93	น้อย
7. ระบบการตรวจสอบมีความทันสมัย	2.17	0.87	น้อย
8. การรายงานผลการตรวจสอบงบประมาณให้ประชาชนทราบ	2.17	0.91	น้อย
9. การรายงานผลการตรวจสอบงบประมาณเป็นไปอย่างถูกต้อง	2.13	0.87	น้อย
10. การกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบงบประมาณ	2.14	0.82	น้อย
รวม	2.12	0.93	น้อย

จากตารางที่ 12 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านการตรวจสอบงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก ไปน้อย 3 อันดับแรก คือการรายงานผลการตรวจสอบงบประมาณให้ประชาชนทราบ และระบบการตรวจสอบมีความทันสมัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.17$) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณภายในเทศบาลและการกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.14$)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากร ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และหน่วยงานสังกัดที่แตกต่างกันต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็น

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง					
	สายงานผู้ปฏิบัติงาน			สายงานบริหาร		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความเห็นของ บุคลากร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความเห็น ของ บุคลากร
ด้านการเตรียมงบประมาณ	2.69	0.78	ปานกลาง	2.66	0.63	ปานกลาง
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	2.38	0.78	น้อย	2.36	0.59	น้อย
ด้านการบริหารงบประมาณ	2.43	0.74	น้อย	2.39	0.62	น้อย
ด้านการตรวจสอบงบประมาณ	2.14	0.86	น้อย	2.05	0.66	น้อย
รวม	2.41	0.79	น้อย	2.36	0.63	น้อย

จากตารางที่ 13 ความเห็นของบุคลากร ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งสายงานผู้ปฏิบัติ เห็นว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.43$) การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.38$) และ การตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.14$) ส่วนการเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$)

บุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งสายงานบริหาร เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.39$) การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.36$) และ การตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.05$) ส่วนการเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$)

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	สถานภาพการดำรงตำแหน่ง				t	sig
	สายงาน		สายงาน			
	ผู้ปฏิบัติงาน		บริหาร			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านการเตรียมงบประมาณ	2.70	0.78	2.67	0.63	0.28	0.09
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	2.39	0.78	2.36	0.60	0.22	0.05
ด้านการบริหารงบประมาณ	2.43	0.75	2.39	0.63	0.36	0.05
ด้านการตรวจสอบงบประมาณ	2.15	0.86	2.05	0.67	0.72	0.06
รวม	2.42	0.79	2.37	0.63	0.40	0.06

จากตารางที่ 14 พบว่า ความเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

n = 235

บริหารงบประมาณ	สำนัก ปกติฯ		ระดับ ความเห็น	สำนัก การช่าง		ระดับ ความเห็น	สำนักการ สาธารณสุข		ระดับ ความเห็น	คองคั้ง		ระดับ ความเห็น
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
การเตรียมงบประมาณ	2.94	0.43	ปานกลาง	2.61	0.63	ปานกลาง	2.54	0.72	น้อย	3.11	0.62	ปานกลาง
การอนุมัติงบประมาณ	2.51	0.57	น้อย	2.32	0.63	น้อย	2.32	0.71	น้อย	2.97	0.71	ปานกลาง
การบริหาร งบประมาณ	2.52	0.49	น้อย	2.28	0.60	น้อย	2.27	0.68	น้อย	2.78	0.67	ปานกลาง
การตรวจสอบ งบประมาณ	2.17	0.51	น้อย	2.05	0.79	น้อย	2.00	0.78	น้อย	2.60	0.81	น้อย
รวม	2.53	0.50	น้อย	2.31	0.66	น้อย	2.28	0.72	น้อย	2.86	0.70	ปานกลาง

การบริหารงบประมาณ	หน่วยงานสังกัด							F	sig
	กองการศึกษา		ระดับ		หน่วยงานอื่น		ระดับ ความเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความเห็น	ความเห็น	$\bar{X}$	S.D.			
							ความเห็น		
การเตรียมงบประมาณ	2.55	0.81	น้อย	น้อย	2.97	0.93	ปานกลาง	3.63	0.79
การอนุมัติงบประมาณ	2.22	0.71	น้อย	น้อย	2.50	1.07	น้อย	3.55	0.27
การบริหารงบประมาณ	2.34	0.76	น้อย	น้อย	2.84	0.91	ปานกลาง	3.40	0.08
การตรวจสอบงบประมาณ	2.02	0.86	น้อย	น้อย	2.47	0.99	น้อย	2.54	0.14
รวม	2.28	0.78	น้อย	น้อย	2.69	0.97	ปานกลาง	3.28	0.32

RAJABHAT MAHARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 15 ความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัด แตกต่างกันต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

บุคลากรสังกัดสำนักปลัดเทศบาล เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การเตรียมงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.52$) ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.51$) และ ด้านการตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.17$)

บุคลากรสังกัดสำนักการช่าง เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การเตรียมงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) อีก 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.32$) การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.28$) และการตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.05$)

บุคลากรสังกัดสำนักการสาธารณสุข เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 2.54$) ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.32$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.27$) และด้านการตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.00$)

บุคลากรสังกัดกองคลัง เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 3.11$) การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.97$) และการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.78$) ส่วนการตรวจสอบงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$) บุคลากรสังกัดกองการศึกษา เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) และจำแนกเป็น รายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ การเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 2.55$) การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.34$) การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.22$) และ การตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.02$) บุคลากรสังกัดกองอื่น เห็นว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) และจำแนก

เป็นรายด้าน พบว่า มี 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 2.97$) และการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.84$) อีก 2 ด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X} = 2.50$) และการตรวจสอบงบประมาณ ($\bar{X} = 2.47$)

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.93	5	1.78	3.28	0.32
ภายในกลุ่ม	126.24	229	0.54		
รวม	135.17	234			

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความเห็นของบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม พบว่า ความเห็นของบุคลากร ที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การบริหารงบประมาณของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยกำรสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้แก่ ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการเตรียมงบประมาณ ได้แก่

- 1.1 การเตรียมงบประมาณ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผน
- 1.2 ควรประชุมเตรียมการตามระยะเวลาการทำงานงบประมาณตามระเบียบ
- 1.3 ควรศึกษาปัญหาที่แท้จริงของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความเห็นและปัญหาต่าง ๆ เพื่อเตรียมงบประมาณในการแก้ไขปัญหา
- 1.4 ควรทบทวนแผนพัฒนาเทศบาล โดยประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

1.5 ควรจัดทำแผนงบประมาณไว้ล่วงหน้า เพื่อให้มีความพร้อมในการเตรียม
งบประมาณ

1.6 ควรให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติตาม
ระยะเวลาอย่างเคร่งครัด

1.7 ศึกษาข้อมูล สถิติย้อนหลัง เพื่อประมาณการรับ-จ่าย ให้ใกล้เคียงและถูกต้อง

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่

2.1 ควรให้สมาชิกสภาเทศบาล ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ
ต่าง ๆ เกี่ยวกับงบประมาณ

2.2 ควรเรียงลำดับความจำเป็นในการจัดสรรงบประมาณทั้งด้านปัจจัยพื้นฐาน
การพัฒนาด้านคุณธรรม และด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป

2.3 ควรมีรายละเอียดร่างเทศบัญญัติงบประมาณให้สมาชิกสภาเทศบาลได้
ตรวจสอบตามเวลาที่เหมาะสม

2.4 ควรวิเคราะห์งบประมาณตามระยะเวลาที่กำหนด

2.5 ควรมีการตรวจสอบร่างเทศบัญญัติอย่างละเอียดรอบคอบก่อนเสนออนุมัติ
งบประมาณ

3. ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่

3.1 การบริหารงบประมาณตามเทศบัญญัติ ต้องมีการควบคุมการใช้จ่ายเงินให้
เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน

3.2 ควรใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างประหยัด ตามความจำเป็นและมี
ประสิทธิภาพ

3.3 การบริหารงบประมาณด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบ และ
โปร่งใส

3.4 การเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบ และสามารถตรวจสอบได้

3.5 ผู้บริหารไม่ควรแทรกแซง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามขั้นตอนของ
ระเบียบ

4. ด้านการตรวจสอบงบประมาณ ได้แก่

4.1 ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการ
ดำเนินงานของเทศบาล

4.2 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้
การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างประหยัด ตามความจำเป็นและมีประสิทธิภาพ

4.3 ควรให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างจริงจัง

4.4 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าตรวจสอบงบประมาณได้

4.5 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบงบประมาณและความคุ้มครองการเบิกจ่ายเงิน ควรยึดหลัก
ความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม

4.6 ควรหาวิธีการตรวจสอบงบประมาณที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY